

Senior: Bålmagere

Formål

Mærket omhandler bål, ild og varme. Det har til formål at undersøge ilden og dens mange anvendelsesmuligheder.

Forudsætninger for spejderne

Seniorspejderne skal selv kunne tænde og holde et bål i gang.

Forudsætninger for lederne

Lederne skal have kendskab til bål og de særlige aktiviteter, der indgår i mærket. Der er store krav til sikkerhed, og der skal altid være førstehjælpsudstyr til stede. For en række af aktiviteterne kan det være en stor fordel, at lederne har prøvet dem af inden.

Om trinene

Trinene i dette mærke kan ikke tages på et enkelt møde, men kan fordeles ud over et helt spejderår, og giver seniorspejderne mulighed for at fordybe sig i de enkelte undertemaer. Seniorspejderne prøver de forskellige aktiviteter af - øver sig - og skal som udfordring optræde med noget af deres kunnen eller invitere andre ind til at lære nogle af aktiviteterne ved et arrangement, der skal skaffe flere spejdere til gruppen.

Trin 1

Gøgl.

Trin 2

Bålwellness.

Trin 3

Håndværk.

Trin 4

Mad.

Udfordring

Bålmagere optræder.

X'et

Hvis man drejer ler, er smed eller puster glas som led i trin 3.

Trin 1 – Gøgl

Introduktion

Ild har gennem tiderne været brugt til nytte: Varme, madlavning m.v. Men ild er også farlig, og derfor har den kunnet fascinere og bruges som underholdning. Hensigten på dette trin er at prøve aktiviteter af og blive fortrolige med nogle – udvalgte – som derfor kan indgå i udfordringen enten som underholdning, eller I kan invitere deltagerne med.

Aktiviteter

I skal lege med ild. I kan kaste med tennisbolde, dyppet i sprit eller antænde mel. Uanset hvad I vælger, skal sikkerheden være i fokus. Eksempler på aktiviteter er:

Ildbowling: Lav en sikret bane på asfalt. Brug vattotter som kegler og en tennisbold dyppet i sprit som kugle. Brug det normale pointsystem eller lav jeres eget. Husk gode kraftige (læder) arbejdshandsker!

Stylter: Gå på stylter henover et glødebål. Stå klar med vand, brandtæpper og branddasker

Forhindringsbane: Udfordrende forhindringsbane, med et stearinlys i hånden. Hvis lyset går ud, skal man tilbage til start.

Ring of fire: Lav en ring af sølvpapir. Put sprit i og antænd det. Hvor mange kan/tør I stå inde i cirklen

Ildsjipling: Et godt sjippetov - af tov og med håndtag, som ikke er plastik, dyppes i sprit. Hvor mange gange kan der sjippes?

Andre mulige aktiviteter kan være at gå på gløder eller spy ild. For alle gælder store krav til sikkerhed. Lederne kan med fordel have prøvet aktiviteten inden.

Afslutning

At lege med ild kan på mange måder stride mod det, som vi har lært. Og for nogle af seniorspejderne har det måske været grænseoverskridende. Tal om hvad det gør ved os at turde noget, vi måske troede, vi ikke turde. Og hvor grænsen går til dumdristighed.

Materialeliste

- Afhænger af valg af aktiviteter men bl.a.
- Brandtæpper
- Branddasker
- Vand
- Sprit Gode handsker

Trin 2 – Bålwellness

Introduktion

På dette trin skal spejderne anvende ild og varme til wellness.

Aktiviteter

Sauna: Seniorspejderne skal bygge deres egen sauna. Lav et skelet af rafter. Hjørnestolperne graves ned med ca. 2,5 m mellemrum, så der dannes et kvadrat. Højden på hjørnestolperne er ca. 1,5 m. Stolperne skal bære presenninger eller evt. et gammelt patruljetelt.

På to eller tre sider i teltet laves raftebænke - helst af afbarkede rafter uden alt for meget harpiks...

I midten fjernes græstørv, så der kan laves en grube til sten.

Uden for teltet tændes et godt bål, der kan varme 10-15 sten. Hver sten skal være på størrelse med en håndbold. Det må ikke være flintesten, da de springer i varmen! Det tager godt en times tid, inden stenene er gennemvarme.

Når stenene er varme, bæres de på en spade ind i gruben midt i teltet. Tag plads på bænken og luk teltet efter jer. Stænk vand på stenene med hænderne, så vil I snart fornemme den hede stemning.

Det er sjovere, hvis I bagefter kan tage en kold dukkert eller evt. kaste jer i sneen

Afslutning

Saunaer, svedehytter m.v. har i mange kulturer været brugt som en form for renselse, ikke kun af kroppen men også af sindet. Måske kan I prøve på en af turene i saunaen at være helt stille. Føler I jer rensede?

Materialeliste

- Rafter
- Presenninger/gammelt patruljetelt der ikke skal bruges igen
- Store sten (ikke flint)
- Brænde
- Vand
- Slukningsudstyr

Trin 3 – Håndværk

Introduktion

Varmen fra bål gjorde det i gamle dage muligt at forarbejde materialer som glas og metal og dermed skabe noget væsentligt for vores udvikling. Bål har derfor været afgørende for mange håndværk fx smede. Hvis muligt kan I X'e mærket og prøve et af disse håndværk som glas-puster, dreje ler eller en smedje. Selvom I ikke X'er, skal I frembringe noget ved hjælp af ild, nemlig perler.

Aktiviteter

I kan vælge mellem de to metoder til at fremstille perler – men kan naturligvis også lave dem begge

Perler af ler: I kan lave perler af ler, som puttes i en halmforet metal-dåse og lægges i et bål i minimum en time. Perlerne skal være ca. 2 cm i diameter og med en pind laves et hul igennem. Perlerne kan evt. tørre til næste møde, efter der er lavet mønstre i dem og de er glattet.

Perler af træ: Hver seniorspejder får udleveret et stykke tykt ståltråd med nogle firkantede stykker træ på, som man kommer lidt ind i bålet. I bålet skal træstykkerne blive lidt forkullede, hvorefter de tages ud og kan slibes lidt til med først en stålbørste og derefter et stykke sandpapir. Perlerne kan blive helt runde og skinnende, hvis de bliver dubbet med lidt madolie.

Lederne skal save de firkantede små stykker træ ud og bore huller i af sikkerhedsgrunde. Seniorspejderne skal have arbejdshandsker på, da ståltråden bliver varm efter at have været inde i bålet.

Afslutning

I skal tale om, hvad der skal indgå i jeres udfordring. Hvem vil I invitere og hvordan? Hvad kan I optræde med og hvor kan I invitere andre ind?

Materialeliste

- Ståltråd
- Papir
- Stålbørste
- Olie
- Arbejdshandsker
- Firkantede stykker træ med hul i
- 3mm træbor
- Eller
- Ler
- Metaldåser
- Halm

Trin 4 – Mad

Introduktion

Noget af det mest væsentlige bål har været brugt til har været at tilberede mad. På dette trin skal tilberedes mad, men ikke almindelig bålmad.

Aktiviteter

I kan selv vælge aktiviteterne, men forskellige varmekilder og tilberedningsformer skal i spil. Mindst en som seniorspejderne ikke har prøvet før. Eksempler kan være at ryge fisk eller lave grubesteg.

I kan også arbejde med tilberedning af mad på grill eller et udekøkken.

Afslutning

Tal om bål og varme som forudsætning for ikke bare mad og varme, men også de problemstillinger det indeholder. Bål er ikke bare positivt, hygge og gode anvendelsesmuligheder.

I dag er brug af åben ild ikke vigtig i vores kultur men stadig i en række lande, hvor det samtidig skaber udfordringer for miljøet bl.a. pga. behovet for brænde. Også herhjemme er bål - i form af brændeovne m.v. - en miljøbelastning.

Materialeliste

- Afhænger af valg af aktiviteter

Udfordring – Bålmagere optræder

Introduktion

I har løbende gennem mærket evalueret aktiviteter og skal nu have dette stykke sammen til et samlet program for udfordringen.

Aktiviteter

Planlægning: Målgruppen skal udvælges og udfordringen planlægges. Hvordan inviterer I?

Gennemførelse: I skal gennemføre arrangementet med de forskellige aktiviteter, I har valgt.

Afslutning

I skal evaluere arrangementet. Ramte I den rette balance mellem "ikke-for farlig" og "farlig-nok". Fik I også skabt den hygge og gode ramme som bål, ild og varme også kan give os.

Materialeliste

- Afhænger af valg af aktiviteter, men der vil indgå elementer fra de øvrige trin